

TRANSFERUL DE CUNOȘȚINȚE ÎNTRE MEDIUL ACADEMIC ȘI ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ: MODELE ȘI BUNE PRACTICI

Tatiana TOFAN⁵¹

orcid id: 0009-0005-9098-7922

Recenzent : Ana-Maria BERCU, doctor habilitat, profesor universitar, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, România.

Rezumat: *Transferul de cunoștințe între mediul academic și administrația publică joacă un rol esențial în îmbunătățirea procesului de elaborare a politicilor bazate pe dovezi, în consolidarea capacității de inovare și în creșterea eficienței reformelor din sectorul public. Articolul examinează principalele modele de interacțiune dintre universități și instituțiile publice,—inclusiv parteneriatele de cercetare colaborativă, mecanismele de consultanță pentru elaborarea strategiilor și politicilor publice, precum și platformele instituționalizate de cooperare. Prin analiza experiențelor internaționale și a practicilor emergente din Uniunea Europeană, România și Republica Moldova, studiul identifică factorii care facilitează schimbul eficient de cunoștințe, precum încrederea instituțională, mecanismele formalizate de cooperare și dezvoltare a capacităților administrative. Totodată, sunt evidențiate bariere persistente, inclusiv constrângerile organizaționale, stimulentele limitate și capacitatea redusă de absorbție la nivel instituțional. Articolul propune un set de bune practici menite să consolideze colaborarea sustenabilă dintre universități și administrația publică, contribuind la dezvoltarea unei guvernări bazate pe cunoaștere și orientate spre inovare.*

Cuvinte cheie: transfer de cunoștințe; colaborare academic–guvern; administrație publică; politici bazate pe dovezi; inovare publică; parteneriate instituționale.

⁵¹ doctor, conferențiar universitar, Departamentul Administrarea Afacerilor, USM, e-mail: tatiana.tofan1@usm.md

KNOWLEDGE TRANSFER BETWEEN THE ACADEMIC ENVIRONMENT AND PUBLIC ADMINISTRATION: MODELS AND BEST PRACTICES

Abstract: *Knowledge transfer between academia and public administration plays a crucial role in improving evidence-based policymaking, innovation capacity, and the overall effectiveness of public sector reforms. The article examines the main models of interaction between universities and public institutions, including collaborative research partnerships, consultancy mechanisms for the development of National Development Strategies, Sectoral Strategies, public policy formulation, Institutional Development Plans, and Local Development Strategies. Through the analysis of international experiences and emerging practices in the European context and in transition economies, the study identifies the key factors that facilitate effective knowledge exchange, such as institutional trust, formalized human resource cooperation frameworks, and capacity-building initiatives. At the same time, persistent barriers are highlighted, including the existence of organizational barriers, limited incentives for academic staff and civil servants, as well as the low absorptive capacity of public authorities. A set of good practices is proposed to strengthen sustainable collaboration between universities and government. The findings contribute to a better understanding of how structured knowledge transfer mechanisms can support a more responsive, data-driven, and innovation-oriented public administration.*

Keywords: knowledge transfer; academia–government collaboration; public administration; evidence-based policymaking; innovation in the public sector; university partnerships.

Introducere

În contextul transformărilor accelerate ale societăților contemporane, administrația publică este supusă unor presiuni crescânde de a deveni mai eficientă, mai transparentă și mai orientată către rezultate. În acest context, aplicarea cunoștințelor științifice în procesul de elaborare și implementare a politicilor publice a devenit o condiție esențială pentru promovarea unei guvernări bazate pe dovezi și pentru susținerea inovării în sectorul public.

Transferul de cunoștințe între mediul academic și administrația publică reprezintă un mecanism fundamental prin care rezultatele cercetării

sunt valorificate în practică. Cu toate acestea, relația dintre universități și instituțiile publice rămâne adesea fragmentată, fiind afectată de diferențe instituționale, culturale și operaționale. În timp ce mediul academic este orientat spre producerea de cunoaștere pe termen lung, administrația publică operează sub constrângeri de timp și presiuni politice imediate.

Scopul articolului este de a analiza modelele de transfer al cunoștințelor între mediul academic și administrația publică, de a identifica factorii facilitatori și barierele existente, precum și de a evidenția bune practici relevante. Metodologia utilizată se bazează pe analiza documentară și comparativă a literaturii și a experiențelor țărilor din Uniunea Europeană.

Relevanța cercetării constă în contribuția la înțelegerea mecanismelor prin care cunoașterea poate fi integrată eficient în procesul decizional public, planificării strategice, elaborarea Strategiilor Naționale de Dezvoltare, cât și celor instituționale sprijinind dezvoltarea unei administrații publice moderne, adaptabile și inovatoare.

Cadrul teoretic și conceptual. Transferul de cunoștințe este definit ca procesul prin care cunoștințele generate în mediul academic sunt transmise, adaptate și aplicate în sectorul public. Conceptul este strâns legat de paradigma politicilor publice bazate pe dovezi, care promovează utilizarea sistematică a rezultatelor cercetării în procesul decizional.

Literatura de specialitate subliniază importanța trecerii de la un model liniar de transfer la unul interactiv, cunoscut sub denumirea de „*knowledge exchange*”, care implică o colaborare bidirecțională între cercetători și practicieni. În acest context, modelul „*triple helix*” evidențiază interacțiunea dintre universități, guvern și sectorul privat în generarea și aplicarea cunoștințelor.

Un rol important îl au intermediarii de cunoștințe (knowledge brokers), care facilitează comunicarea între cele două medii și contribuie la adaptarea rezultatelor cercetării la nevoile administrației publice. De asemenea, literatura identifică multiple forme de interacțiune, de la colaborări informale până la parteneriate instituționalizate, mai ales atunci când este necesar de elaborarea Planurilor Strategice de dezvoltare locală.

Metodologia cercetării. Cercetarea adoptă o abordare calitativă, bazată pe analiza documentară și comparativă. Sunt analizate lucrări din literatura de specialitate, rapoarte ale CU și OSCE, precum și hotărâri de guvern ale Republicii Moldova.

Metoda comparativă permite identificarea similitudinilor și diferențelor între modele de transfer al cunoștințelor, precum și evaluarea factorilor care influențează eficiența acestora. Limitările cercetării sunt legate de dependența de surse secundare și de caracterul general al unor exemple analizate.

Rezultatele cercetării. Transferul de cunoștințe între mediul academic și administrația publică poate fi realizat printr-o varietate de modele instituționale și mecanisme operaționale, care diferă în funcție de contextul național, capacitatea administrativă și gradul de maturitate al sistemelor de cercetare și inovare. Literatura de specialitate și experiența practică evidențiază câteva modele dominante, fiecare având caracteristici distincte și niveluri diferite de formalizare.

- ✓ *Parteneriatele de cercetare colaborativă* sunt larg utilizate în Uniunea Europeană prin programe precum Horizon Europe, facilitând implicarea directă a autorităților publice în cercetare. În România, acestea sunt susținute prin fonduri europene (ex. POCA), în Republica Moldova sunt la fel accesate programele Horizon Europe.
- ✓ *Consultanța științifică* implică participarea experților academici în elaborarea politicilor publice. În UE, aceasta este instituționalizată, în timp ce în România și Moldova predomină forme mai puțin formalizate, aici mai mult sunt atrași experți internaționali, decât mediul academic.
- ✓ *Platformele instituționalizate* (think tank-uri, centre de cercetare) facilitează interacțiunea continuă între cercetare și decizie, fiind mai dezvoltate în UE și mai limitate România și Republica Moldova. În Republica Moldova după reorganizarea Academiei de Științe, institutele de cercetare au fost integrate în cadrul universităților și s-a produs ruptura dintre realizarea cercetării la solicitarea ministerelor. Tematica de cercetare anunțată anual de ANCD nu reflectă necesitatea directă de cercetare a ministerelor, dar obiective generale la care institutele trebuie să se alinieze la aceste obiective, ce sunt determinate de Ministerul Educației și Cercetării, dar nu la solicitarea ministerelor.
- ✓ Programele de formare și dezvoltare contribuie la dezvoltarea capacității administrative de utilizare a cunoștințelor, fiind bine consolidate în UE.

În Uniunea Europeană, astfel de programe sunt bine dezvoltate și includ academii de administrație publică, programe de formare executive și

inițiative de învățare pe tot parcursul vieții. Acestea facilitează transferul de cunoștințe într-un mod sistematic și sustenabil.

În România, instituții precum Institutul Național de Administrație colaborează cu universități pentru furnizarea de programe de formare pentru funcționarii publici, inclusiv în domenii precum: management public, politici publice și guvernanta digitală.

În Republica Moldova odată cu absorbția Academiei de Administrare Publică de către Universitatea de Stat din Moldova în anul 2022, în urma unei reforme guvernamentale de modernizare a învățământului superior, Hotărârea Guvernului nr.485/ 2022 toate programele de master: management, administrare publică, drept public, anticorupție, relații internaționale au fost preluate de către Departamentele de specialitate din cadrul USM. În procesul de admitere la programele date au fost comasate Hotărârea de Guvern cu privire la admiterea de la comanda de stat dedicată funcționarilor publici cu Hotărârea de Guvern cu privire la admitere la buget în instituțiile superioare de învățământ, rezultatul acestor comasări s-au micșorat cu mult locurile bugetare destinate funcționarilor publici pentru studiile la programele de master menționate.

Ce ține de dezvoltarea continuă a funcționarilor publici în Republica Moldova se atestă o segmentare, deoarece fiecare autoritate publică centrală prin centrele sale de instruire se preocupă în particular cu instruirea funcționarilor publici, ne având programe de dezvoltare profesionale acreditate naționale sau internaționale, așa cum deținea Academia de Administrare Publică.

La moment, după 2 ani de reformă în a. 2025 a fost fondat de către Guvern, Institutul Național de Administrație și Management Public ce se preocupă de formarea continuă a funcționarilor publici, având un Plan de formare și dezvoltare profesională a personalului din Autoritățile publice aprobat de către Guvern prin Hotărârea nr.21 din 22.01.2026. Acest Plan este elaborat în concordanță cu noile cerințe de dezvoltare a noilor abilități profesionale ale funcționarilor publici. Aceste neconcordanțe duc la discrepanțele mari între capacitățile profesionale ale funcționarilor publici din autoritățile publice centrale și cele locale.

Eficiența transferului de cunoștințe este influențată de mai mulți factori:

- ✓ existența încrederii instituționale
- ✓ mecanisme formalizate de cooperare
- ✓ capacitatea administrativă și competențele funcționarilor publici
- ✓ existența intermediarilor de cunoștințe
- ✓ accesul la resurse financiare și informaționale

Acești factori contribuie la crearea unui mediu favorabil colaborării și utilizării cunoștințelor în procesul decizional.

La fel trebuie de ținut cont, că în procesul de transfer de cunoștințe între mediul academic și administrație publică persistă numeroase bariere, cum sunt:

- ✓ diferite nivele de pregătire
- ✓ diferențe culturale între mediul academic și administrație
- ✓ lipsa stimulentei pentru colaborare
- ✓ capacitate redusă de absorbție instituțională a autorităților publice
- ✓ fragmentare instituțională
- ✓ dependența de proiecte pe termen scurt.

Aceste provocări limitează eficiența transferului de cunoștințe și susținabilitatea colaborării.

Pentru consolidarea transferului de cunoștințe, se propun următoarele direcții:

- ✓ instituționalizarea colaborării academic–guvern
- ✓ stimularea participării academice în procesul decizional
- ✓ investiții în formarea funcționarilor publici
- ✓ promovarea culturii organizaționale orientate spre învățare.

Adoptarea acestor practici poate contribui la dezvoltarea unei administrații publice bazate pe dovezi și inovare.

Concluzii

Transferul de cunoștințe între mediul academic și administrația publică reprezintă un element esențial pentru modernizarea guvernării și creșterea calității politicilor publice. Analiza realizată evidențiază importanța modelelor instituționalizate de cooperare și a dezvoltării capacității administrative.

În contextul țărilor în tranziție, precum este Republica Moldova, consolidarea acestor mecanisme necesită eforturi susținute și politici de dezvoltare profesională a funcționarilor publici coerente. Integrarea eficientă a cunoștințelor în procesul decizional poate contribui la crearea unei administrații mai eficiente, mai transparente și mai orientate spre rezultate.

Referințe bibliografice:

1. Nutley, S., Walter, I., & Davies, H. (2007). Using Evidence: How Research Can Inform Public Services.
2. OECD (2020). Strengthening the Impact of Evidence in Government.
3. European Commission (2022). Knowledge for Policy Framework.
4. Head, B. (2016). Toward more “evidence-informed” policy making?
5. Weiss, C. (1979). The many meanings of research utilization.
6. Hotărârea Guvernului nr.485/ 2022 reorganizarea prin fuziune (absorbție) a unor instituții de învățământ superior și cercetare din țară. Publicat: 15-07-2022 în MO Nr. 208-216 art. 550
7. Hotărârea Guvernului nr. 167 din 26-03-2025 cu privire la constituirea Instituției Publice Institutul Național de Administrație și Management Public și la modificarea unor hotărâri ale Guvernului. Publicat: 01-04-2025 în MO Nr. 164-166 art. 181
8. Hotărârea Guvernului nr.21 din 22.01.2026 cu privire la Planul de formare și dezvoltare profesională a personalului din autoritățile publice pentru anul 2026 și la modificarea unor hotărâri ale Guvernului. Publicat : 27.01.2026 în MO Nr. 59-61 art. 28